
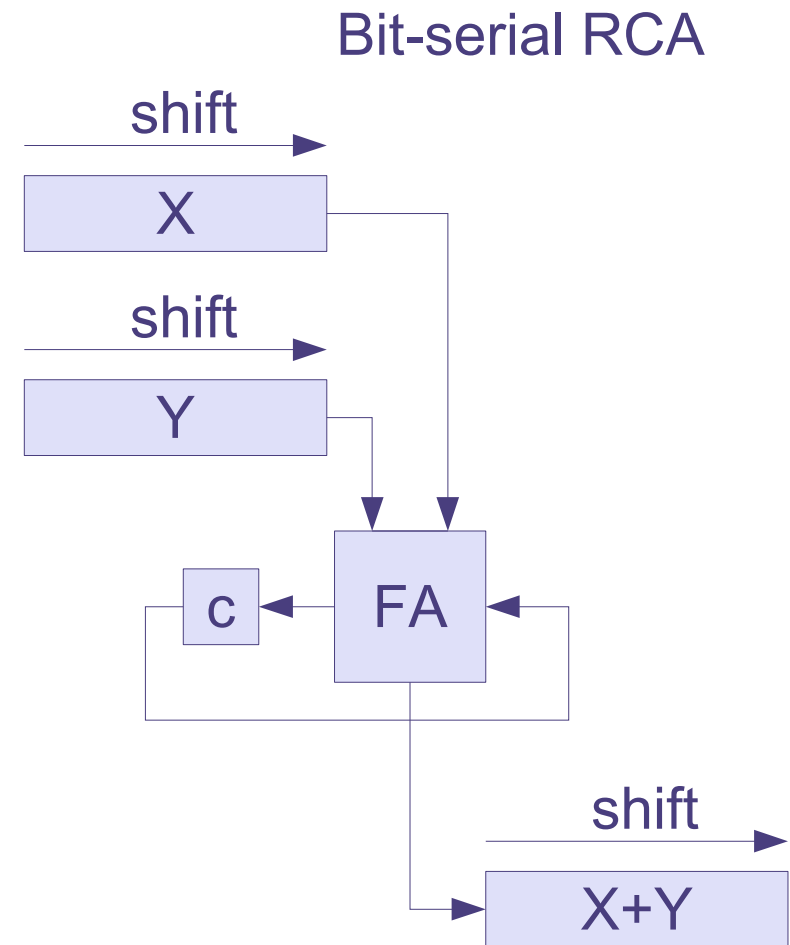
Szybkie układy mnożące

Operacja mnożenia

- Operacje dodawania i mnożenia są podstawą algorytmów obliczania wartości innych złożonych funkcji matematycznych oraz przetwarzania sygnałów
- Implementacje
  - bitowo-szeregowe
  - sekwencyjne dodawanie wieloargumentowe
    - mnożenie przy poszerzonej bazie (*high-radix*)
  - drzewiaste dodawanie wieloargumentowe
    - drzewa (regularne i nieregularne) CSA
  - metoda "dziel i zwyciężaj" (*Divide & Conquer*)

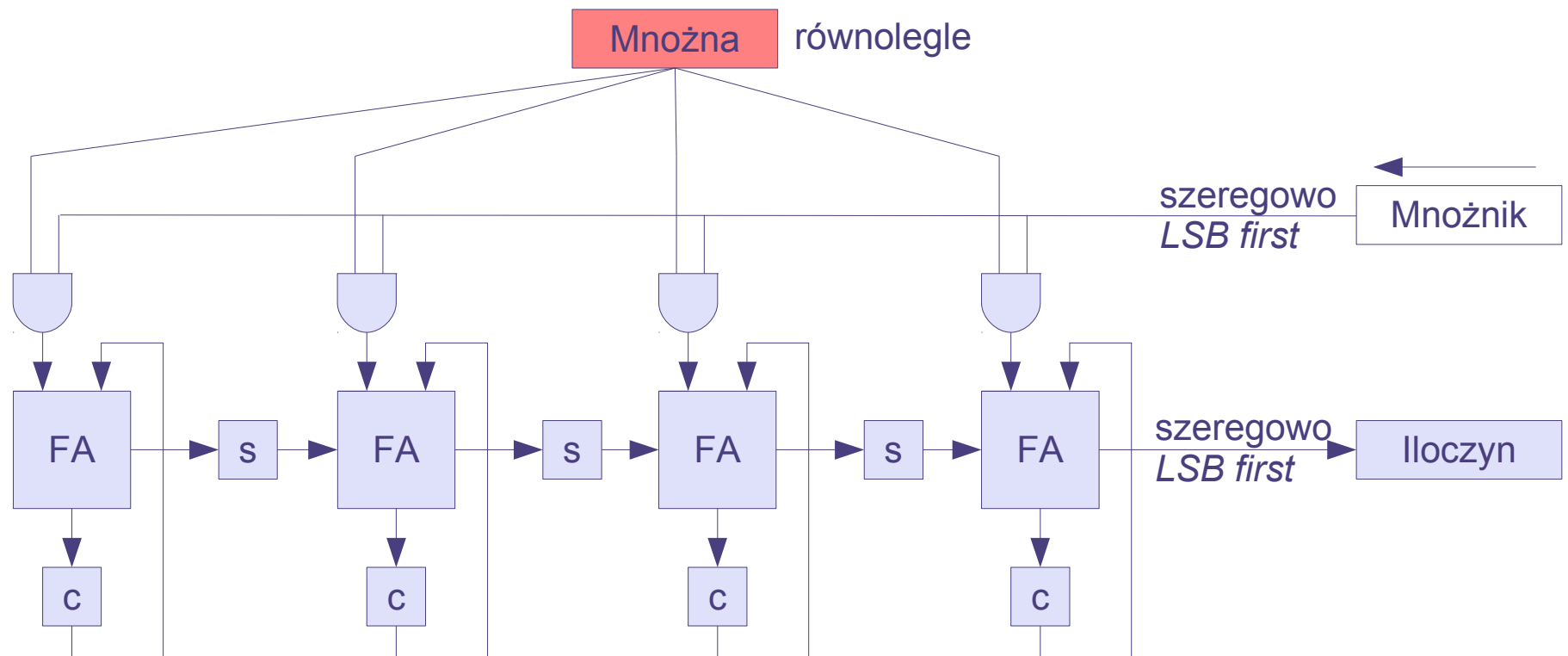
Dodawanie bitowo-szeregowe (RCA)

- Zalety (dla implementacji VLSI)
  - mała liczba wyprowadzeń
  - krótkie połączenia
  - duża szybkość zegara
  - mała powierzchnia
  - niski pobór mocy
- Dobrze nadaje się do przetwarzania potokowego
- Szybkość bez zmian: $\Theta(k)$

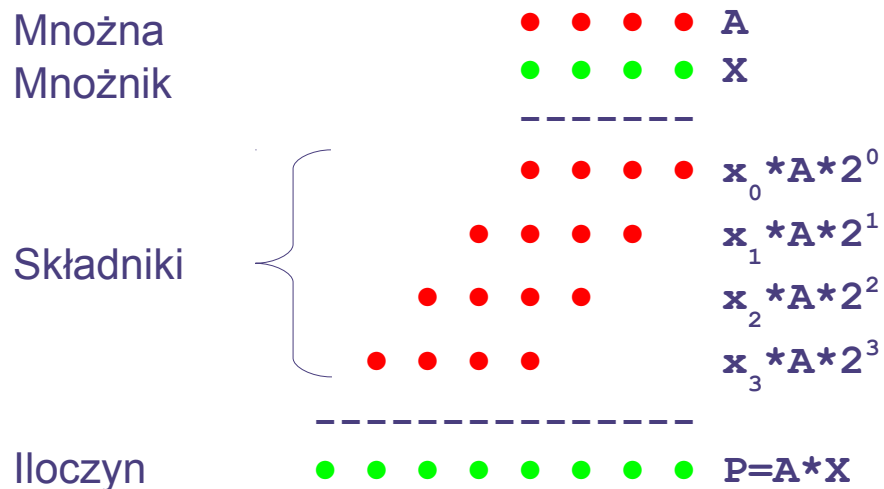
Mnożenie bitowo-szeregowo

- Rozwiązanie częściowo-szeregowe (*semi-serial*)
  - mnożenie liczb 4bitowych (ogólnie k-bitowych)
  - szybkość: 8-cykli ($2k$ cykli – $\Theta(k)$)
  - wady: dedykowany sprzęt

Układy mnożące sekwencyjne

Prosta implementacja sprzętowa i programowa

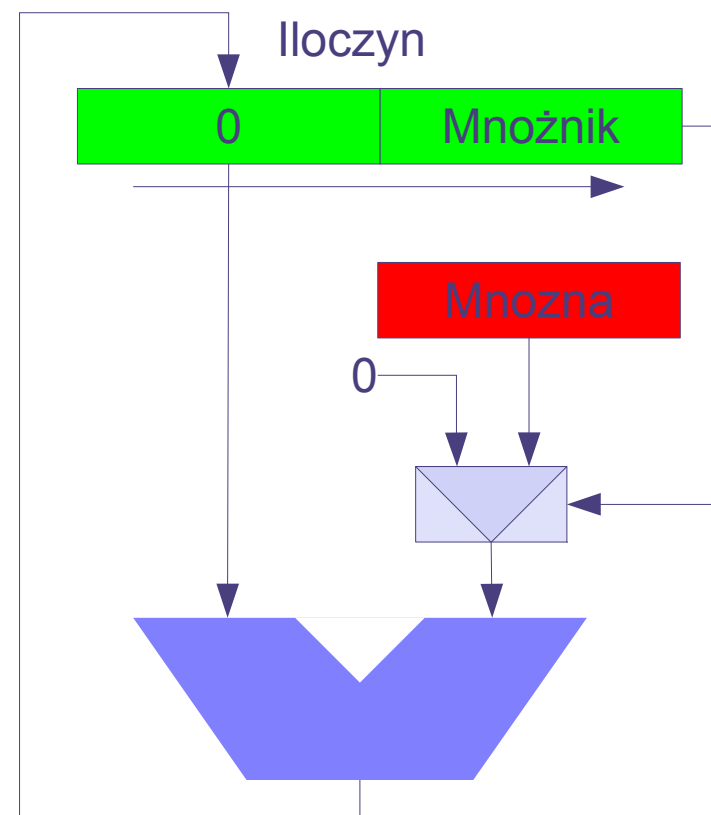
cyfra dwójkowa [0,1]

$$P^{i+1} = P^i + x_i * A * 2^i$$

sumy częściowe   przesunięcie na i-pozycję

Składniki dodawania są zawsze iloczynem: $A * x_i$ (mnożna * cyfra mnożnika), a przesunięcie zapewnia odpowiednią wagę składnika.

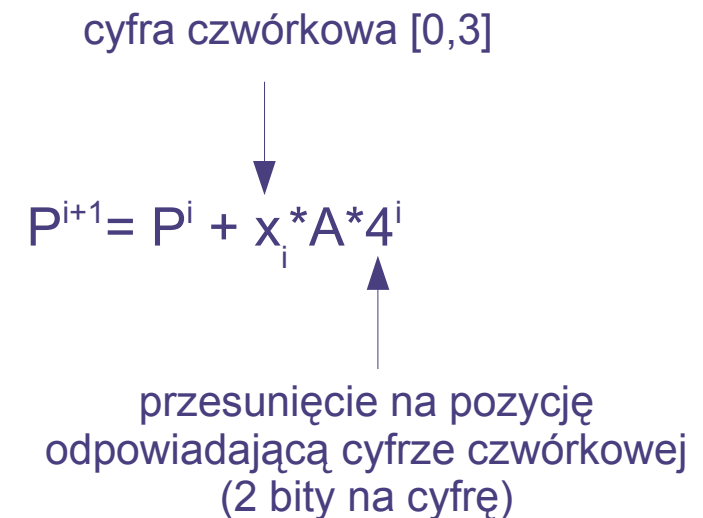
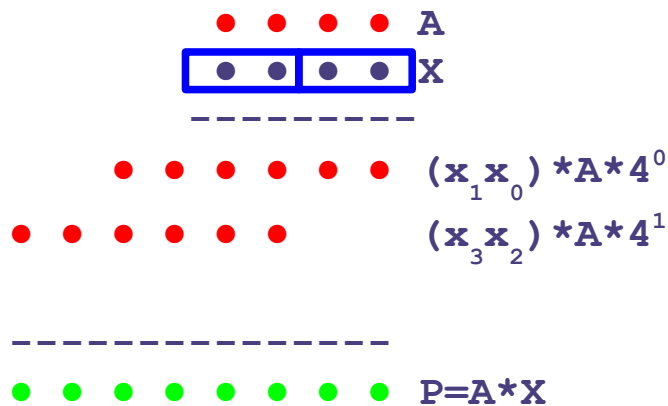
Przy bazie 2 (radix-2) składniki mogą mieć tylko dwie wartości: 0 i A.

Zamiast przesuwania mnożnej, można przesunąć rejestr iloczynu i stosować węższy sumator

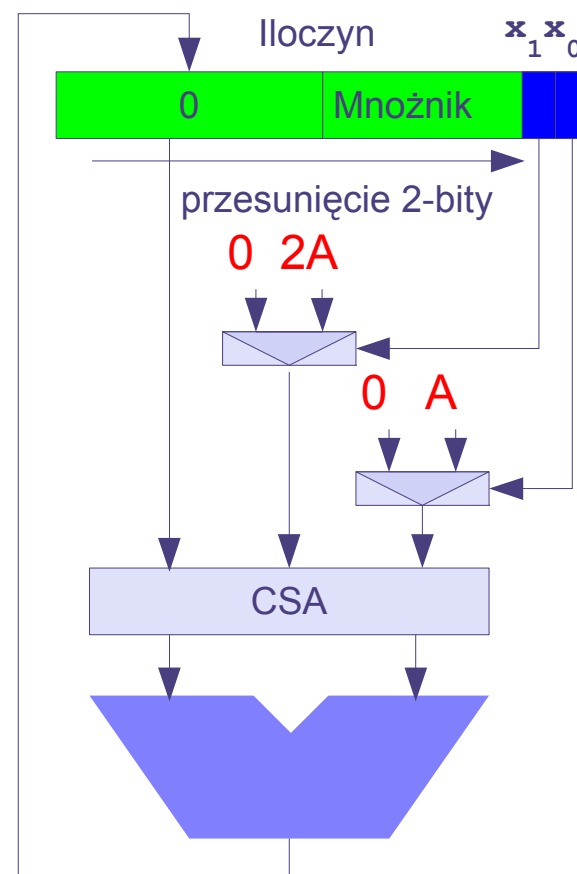
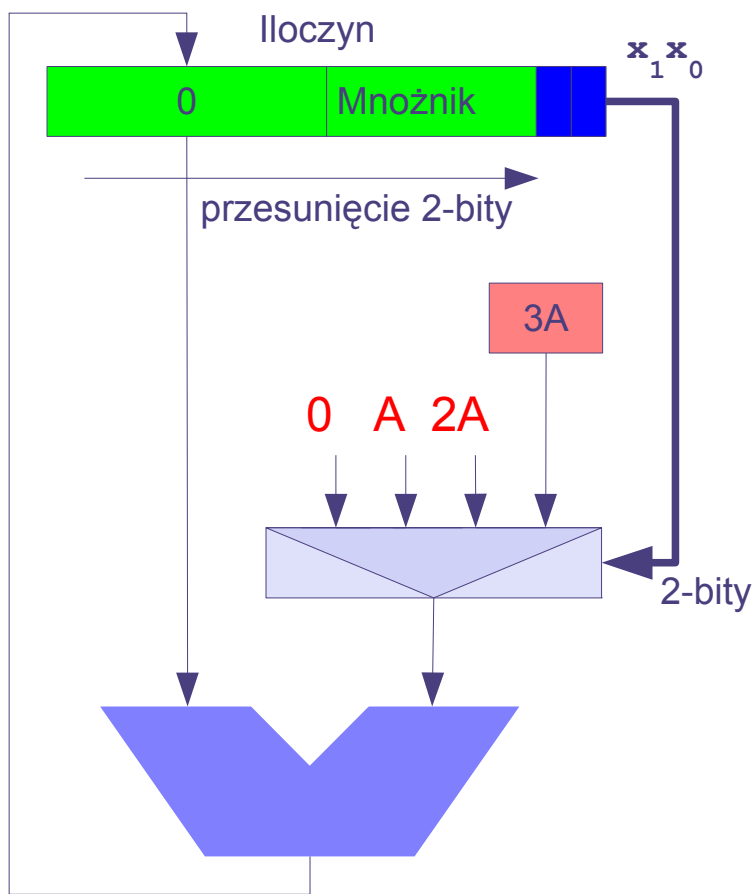
Mnożenie przy poszerzonej bazie

- Redukcja liczby składników dodawania
  - dla radix-4, liczba składników jest dwa razy mniejsza
  - cyfry radix-4 zajmują dwa bity i mogą wynosić 0,1,2,3
  - składniki dodawania mogą wynosić 0, A, 2A, 3A
  - obliczanie 3A jest kłopotliwe

Mnożenie przy poszerzonej bazie

- Nietypowe wartości składników (np. $3A$ dla radix-4) można obliczać wstępnie lub stosować sumator CSA
- Arytmetyka liczb dodatnich (unsigned)

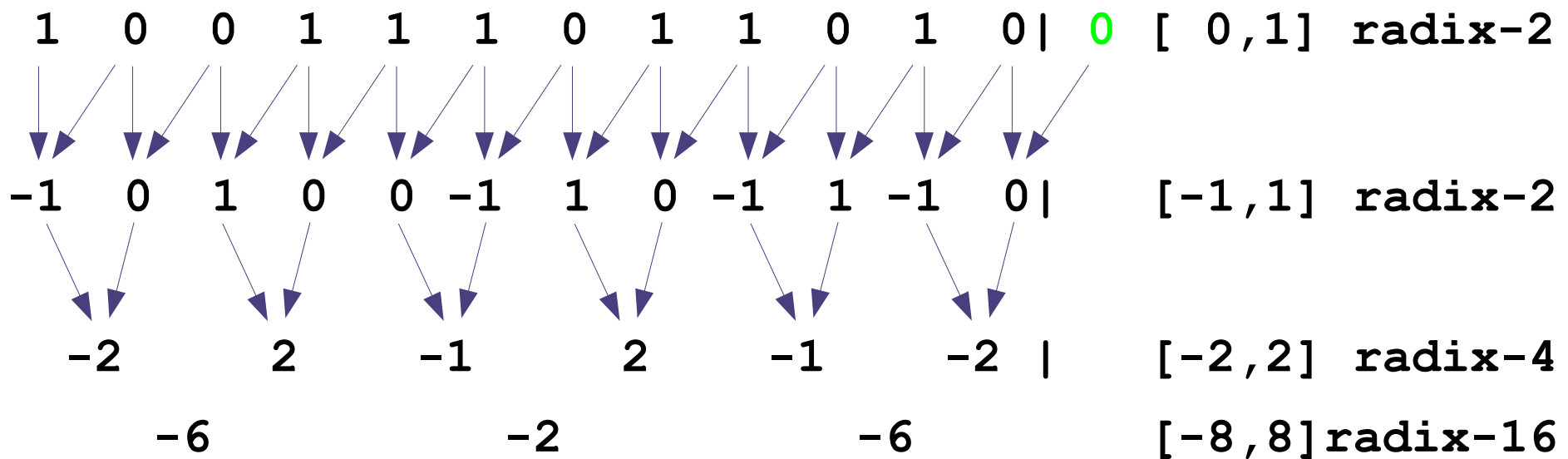
Mnożenie liczb ze znakiem

- Algorytm Booth'a przy poszerzonej bazie
- Konwersja mnożnika $[0,1]$ na $[-1,1]$, $[-2,2]$, $[-8,8], \dots$

00,11 – kodowane jako 0

10 – początek bloku jedynek – kodowane jako -1

01 – koniec bloku jedynek – kodowane jako 1

- Konwersja jest szybka (nie ma propagacji)
- Przy wyższych bazach, cyfry mają znak, ale jest ich mniej, co ułatwi obliczanie składników mnożenia

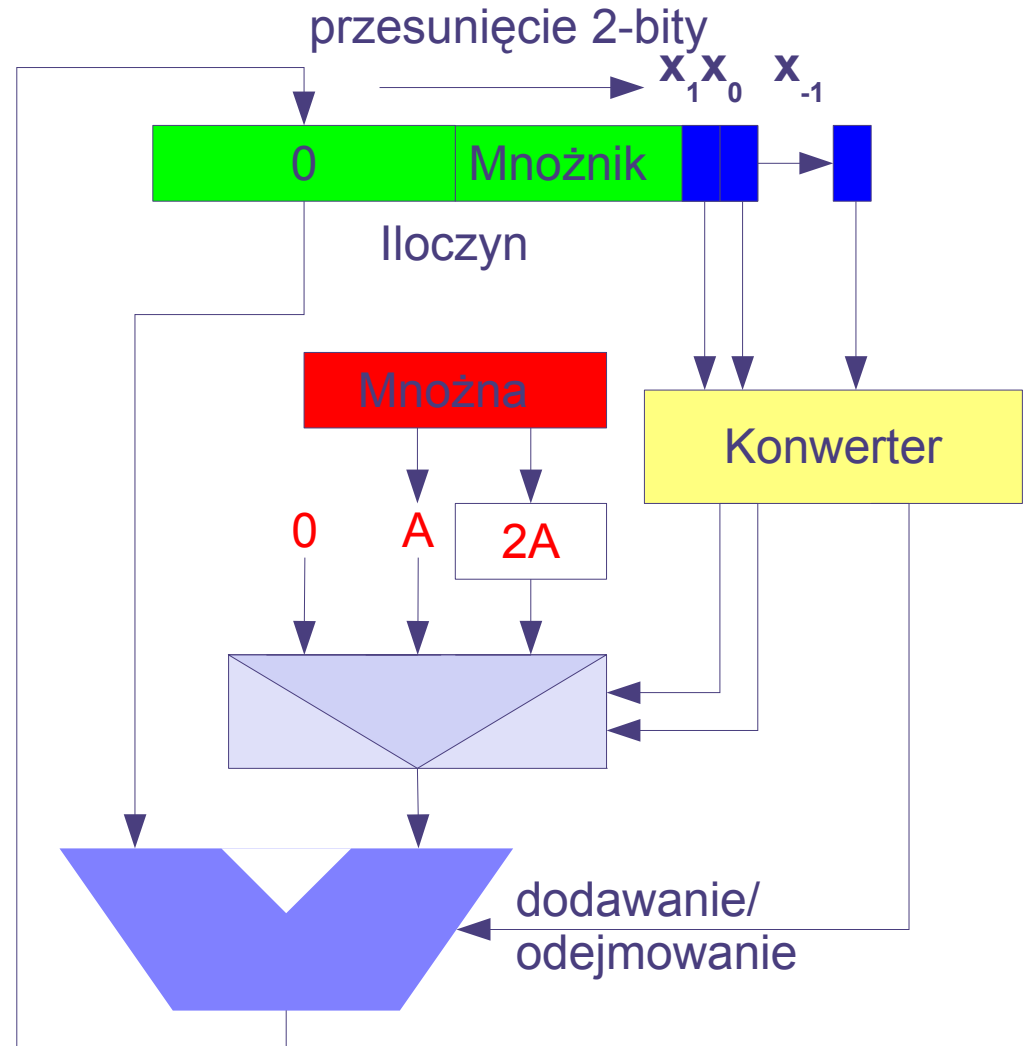

Mnożenie liczb ze znakiem

Algorytm Booth'a dla radix-4

Konwersja dla Radix-4

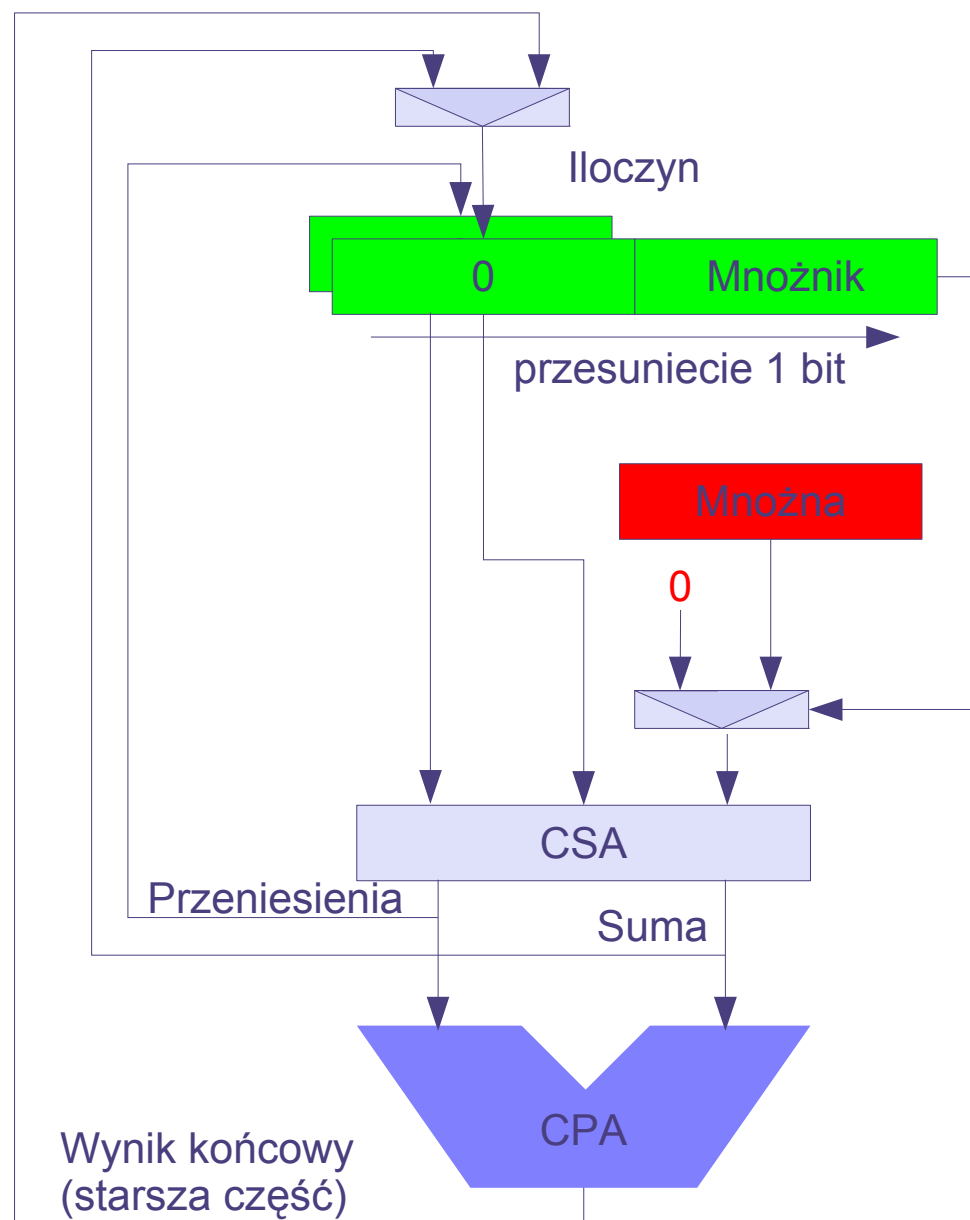
radix-2 [0, 1]	radix-2 [-1, 1]	radix-4 [-2, 2]
000	0 0	0
001	0 1	1
010	1 -1	1
011	1 0	2
100	-1 0	-2
101	-1 1	-1
110	0 -1	-1
111	0 0	0

Przyspieszenie sumowania – CSA

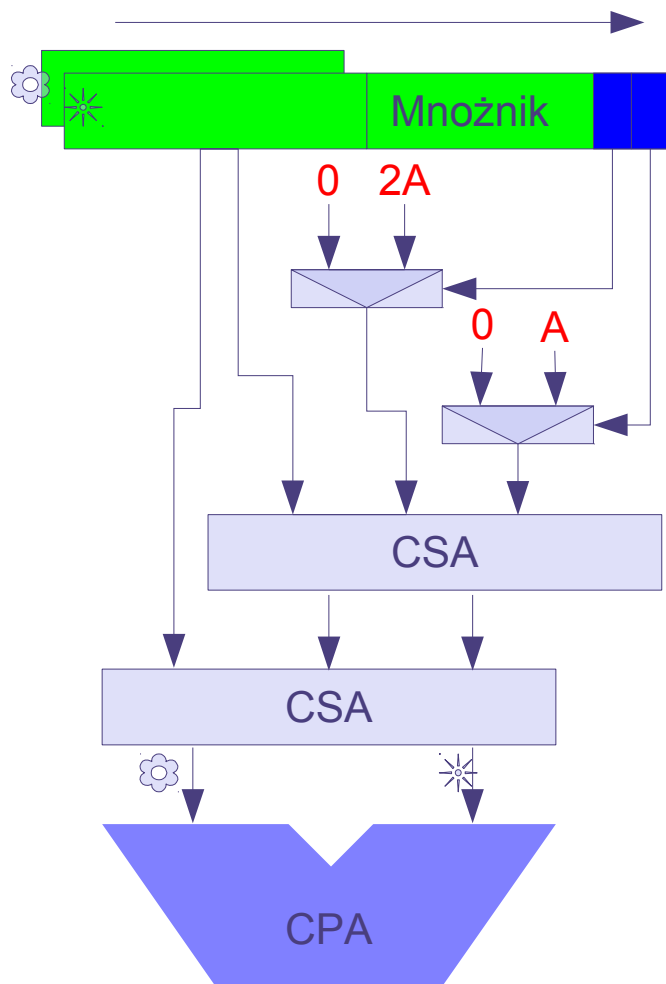
- Dodawanie składników wykonuje CSA – $\Theta(k)$
- Starsza część wyniku to dwie liczby (redund.)
- Sumator CPA potrzebny jest tylko raz – $\Theta(\log k)$
- Uwaga na przesuwanie iloczynu !!!
- Sybkość: $\Theta(k + \log k)$

Przykład dla radix-2

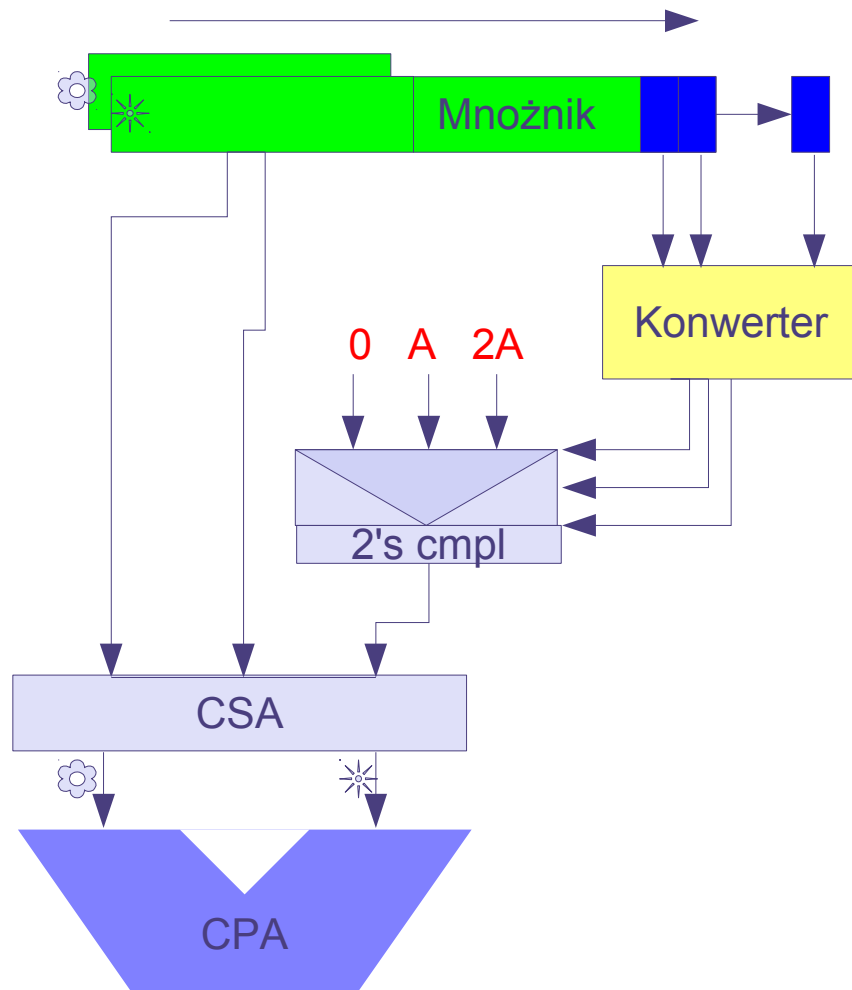

Szybkie układy mnożące sekwencyjne

Artytmetyka *unsigned*
(częściowe drzewo CSA)

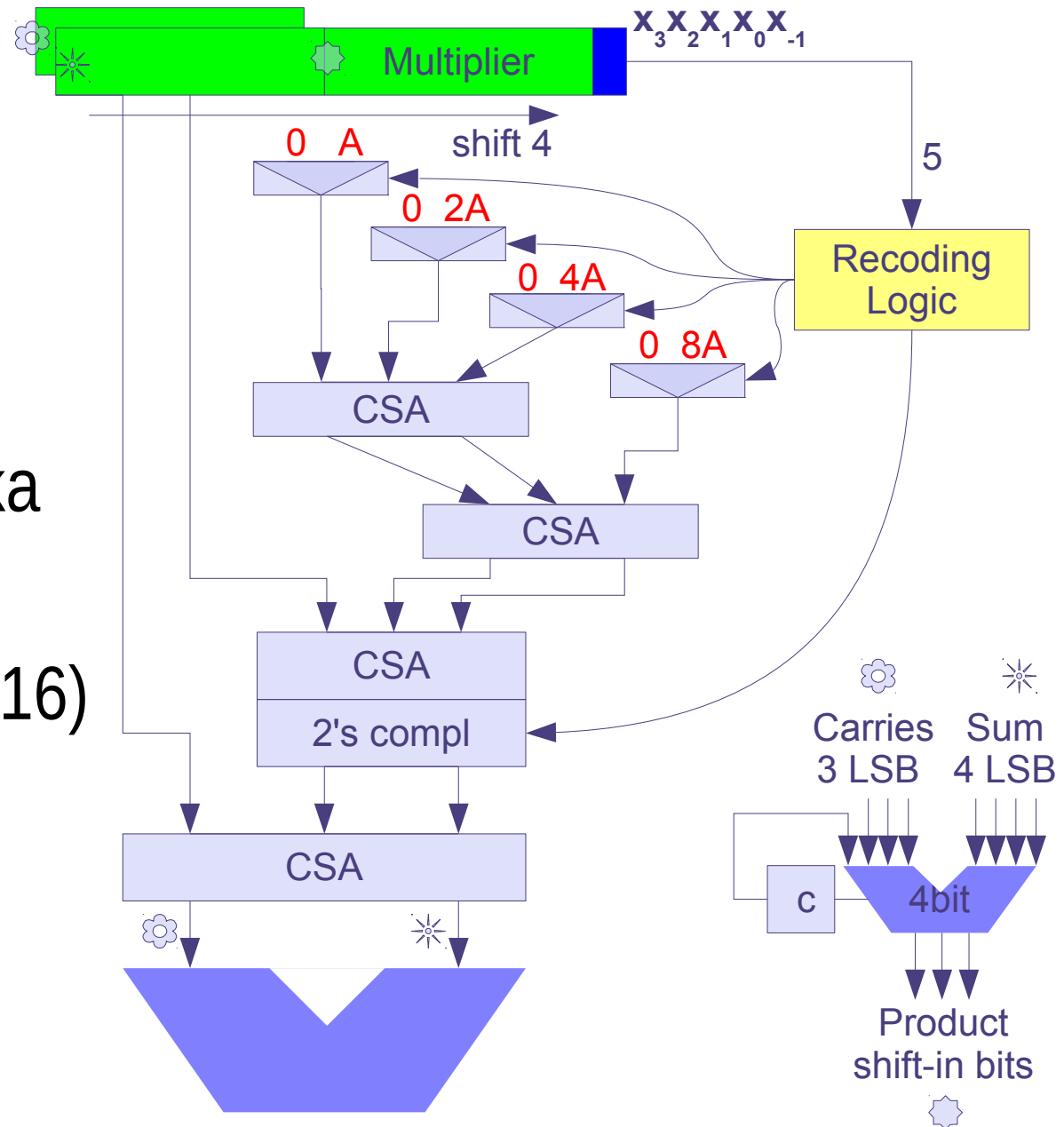
Artytmetyka *signed*
(algortm Booth'a)

Radix-4 Multipliers

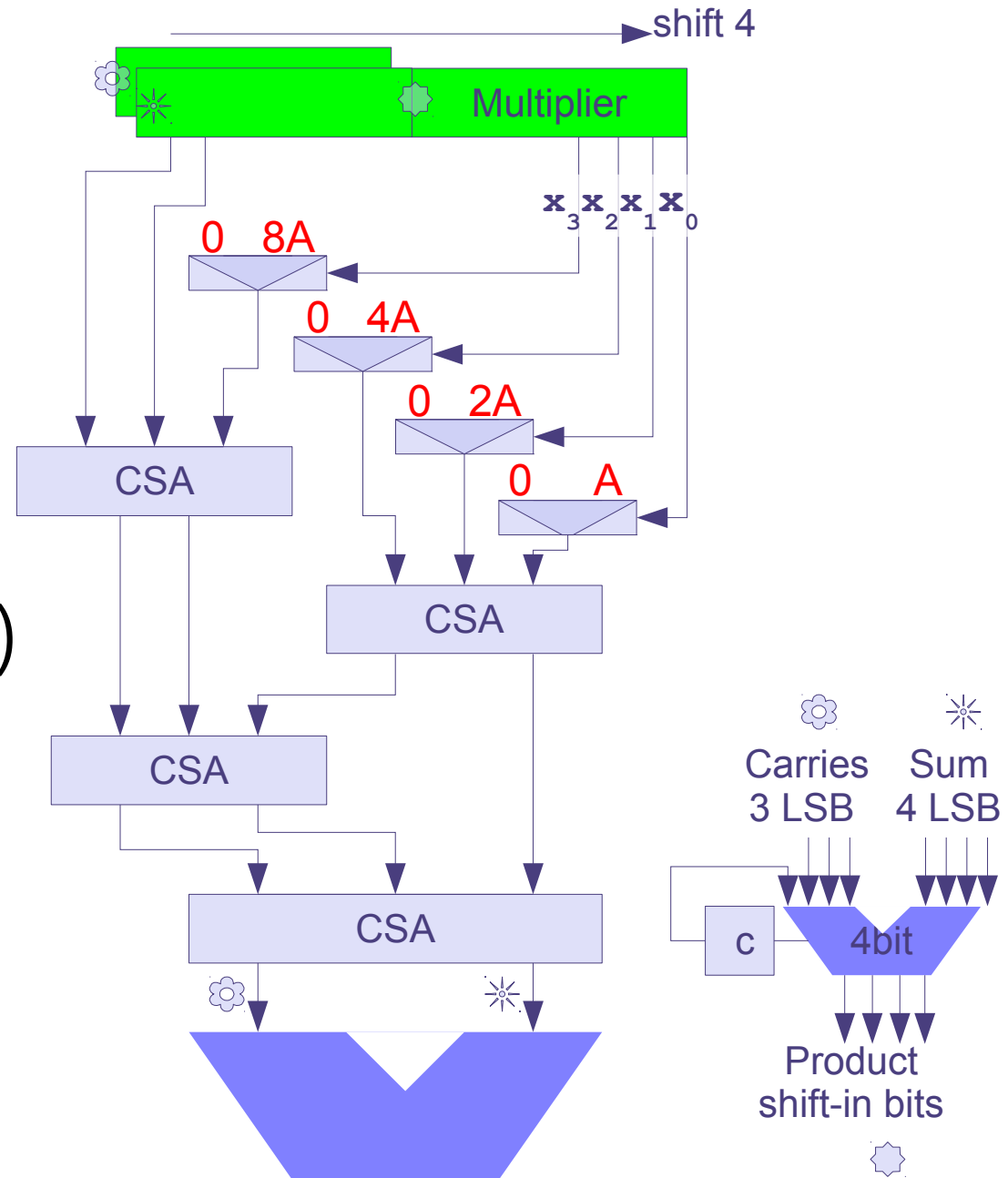
Przykład: Radix-16, signed

- Składniki sumowań $0, \pm 1A, \pm 2A, \dots, \pm 8A$
- Konwersja oparta na 5 bitach mnożnika
- Iloczyn przesuwany o 4 bity (cyfra radix-16)

Przykład: Radix-16, unsigned

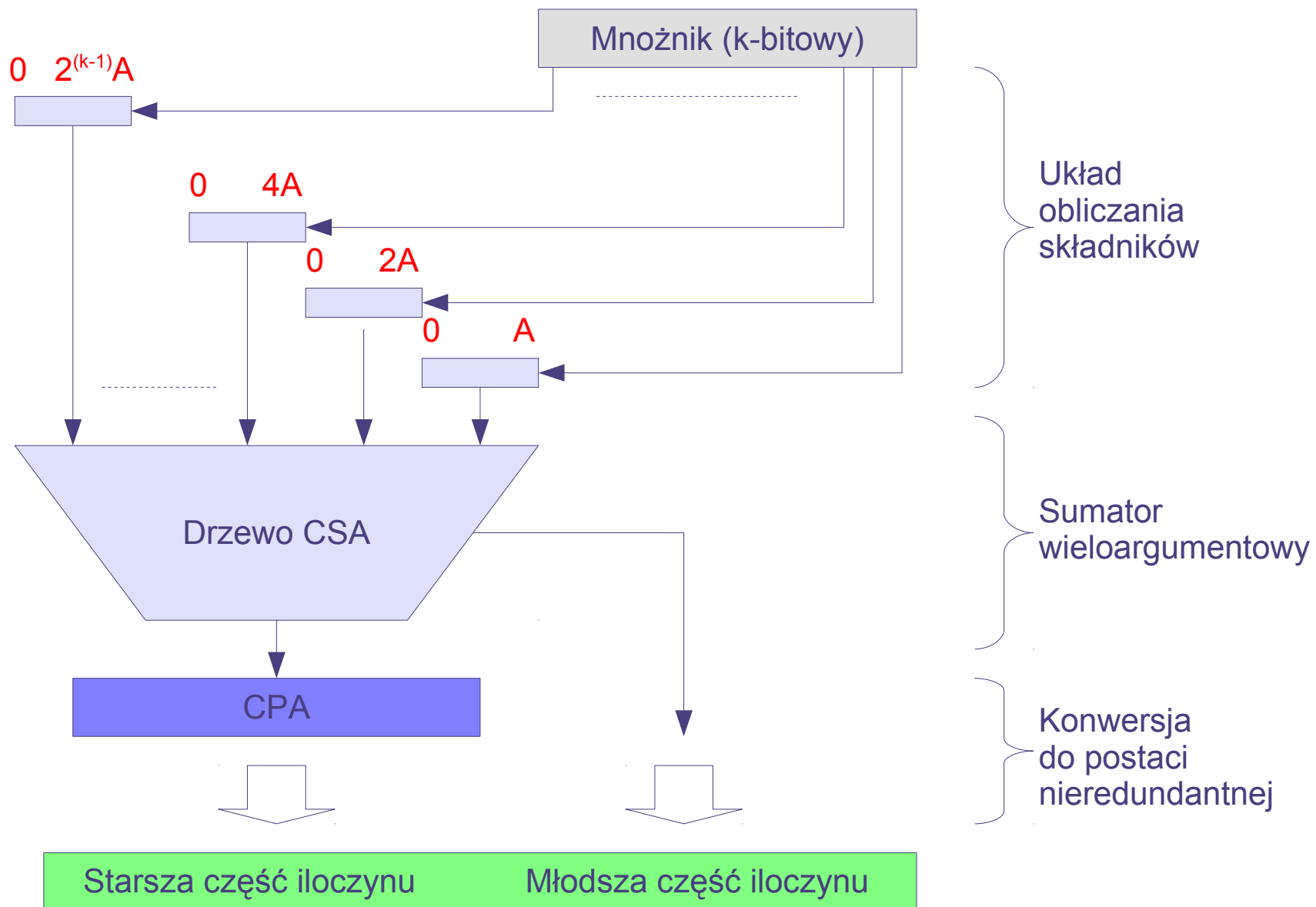
- Składniki sumowań
0,1A, 2A, ... 15A
- Obliczanie składników
w drzewie CSA
- Iloczyn przesuwany
o 4 bity (cyfra radix-16)

Drzewiaste układy mnożące

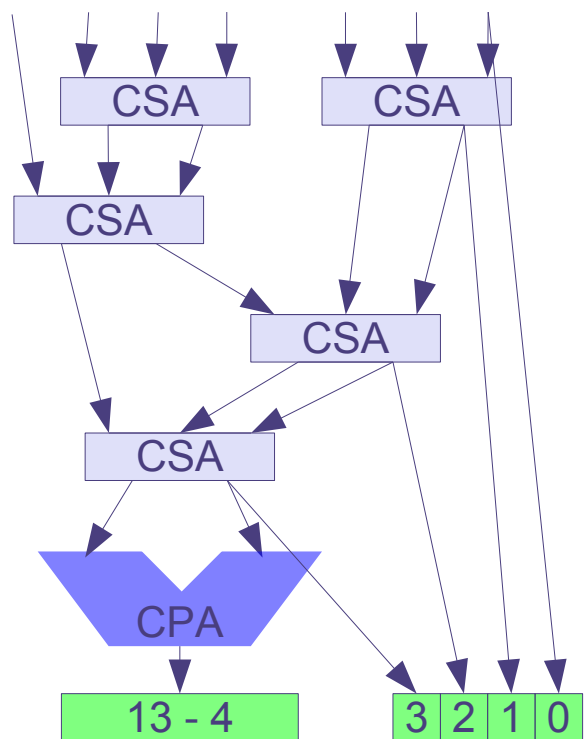
- Wszystkie składniki podawane jednocześnie
- Składniki – wielokrotności mnożnej
- Pełne drzewo redukujące oparte na CSA
- Końcowa konwersja wyniku na CPA
- Struktury regularne i nieregularne
- Szybkość dodawania w drzewie: $\Theta(\log k)$
- Bardzo droga realizacja (rozmiar)

Drzewiaste układy mnożące

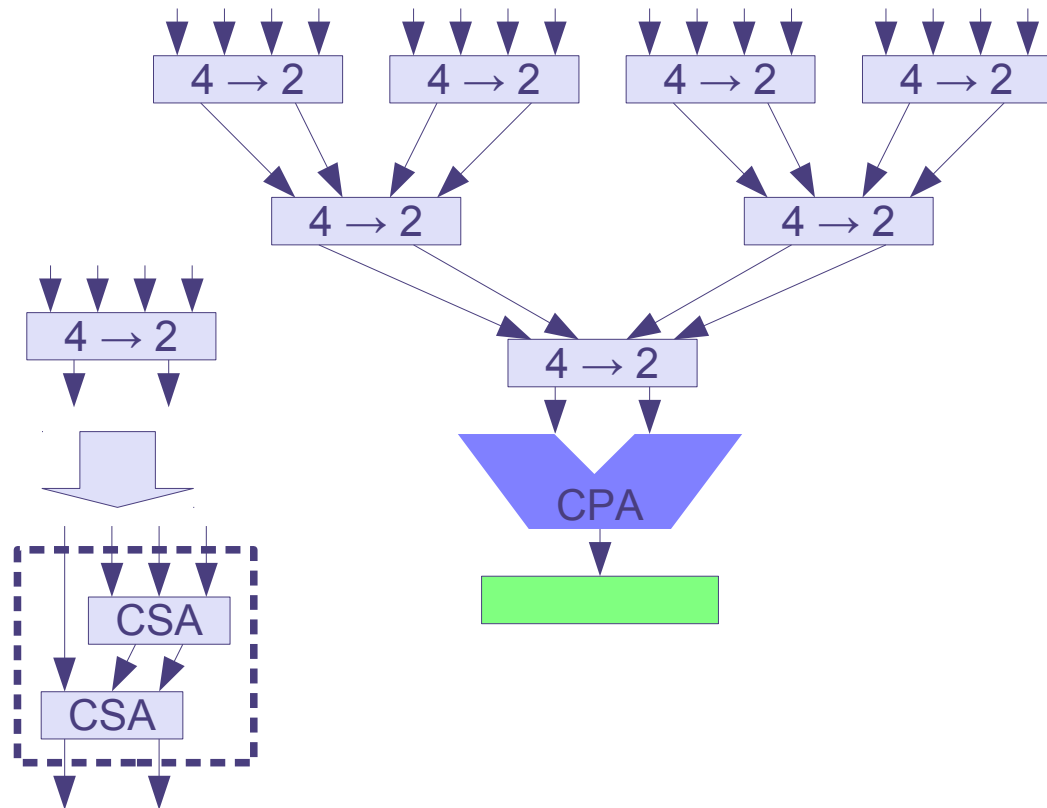

Struktura drzew CSA

Drzewa nieregularne:
np. mnożenie liczb 7-bitowych
(dodawanie 7 składników)

Drzewa regularne:
np. mnożenie liczb 16-bitowych
(dodawanie 16 składników)

Mnożarki – podsumowanie

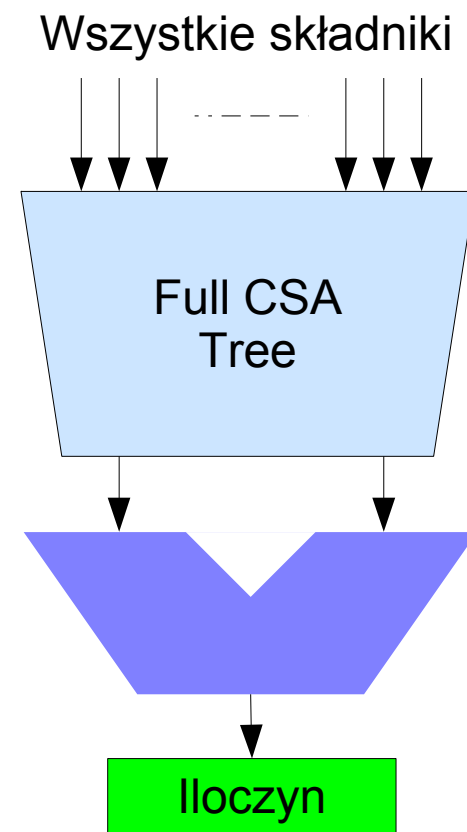
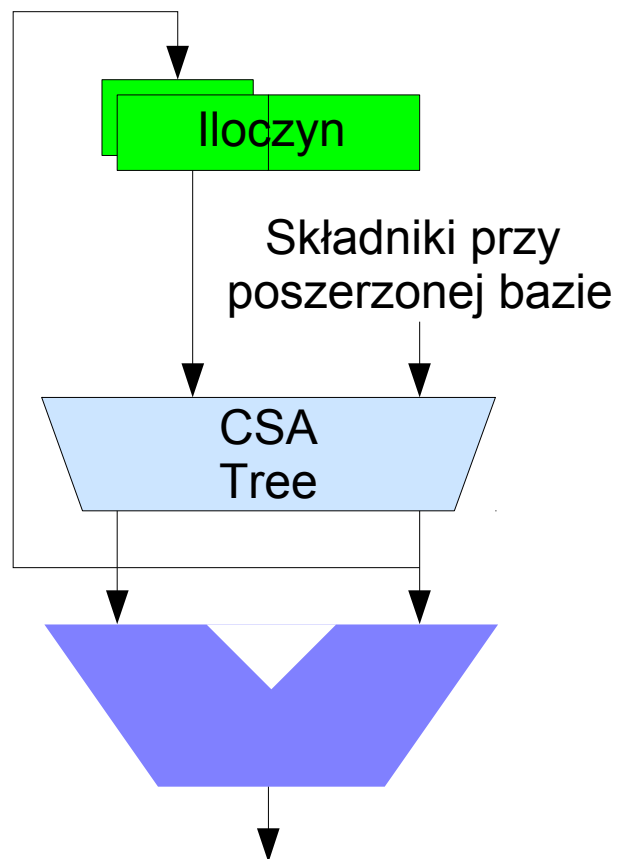
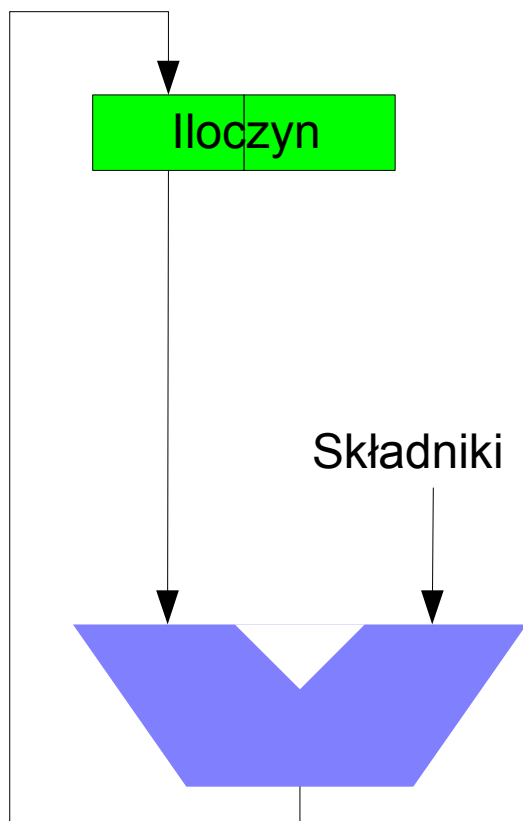
Podstawowe sekwencyjne radix-2

Szybciej →

Poszerzona baza i częściowe drzewo (High-radix/Partial Tree)

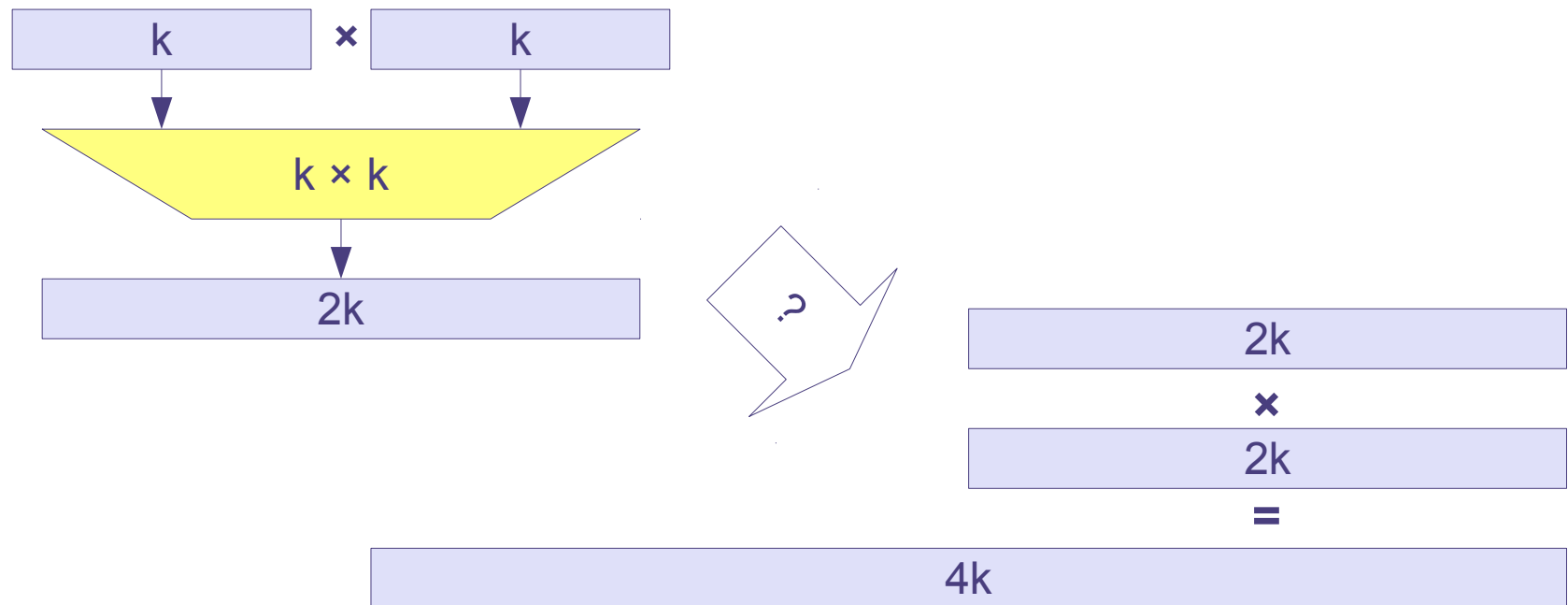
← Taniej

Mnożarka z pełnym drzewem redukującym

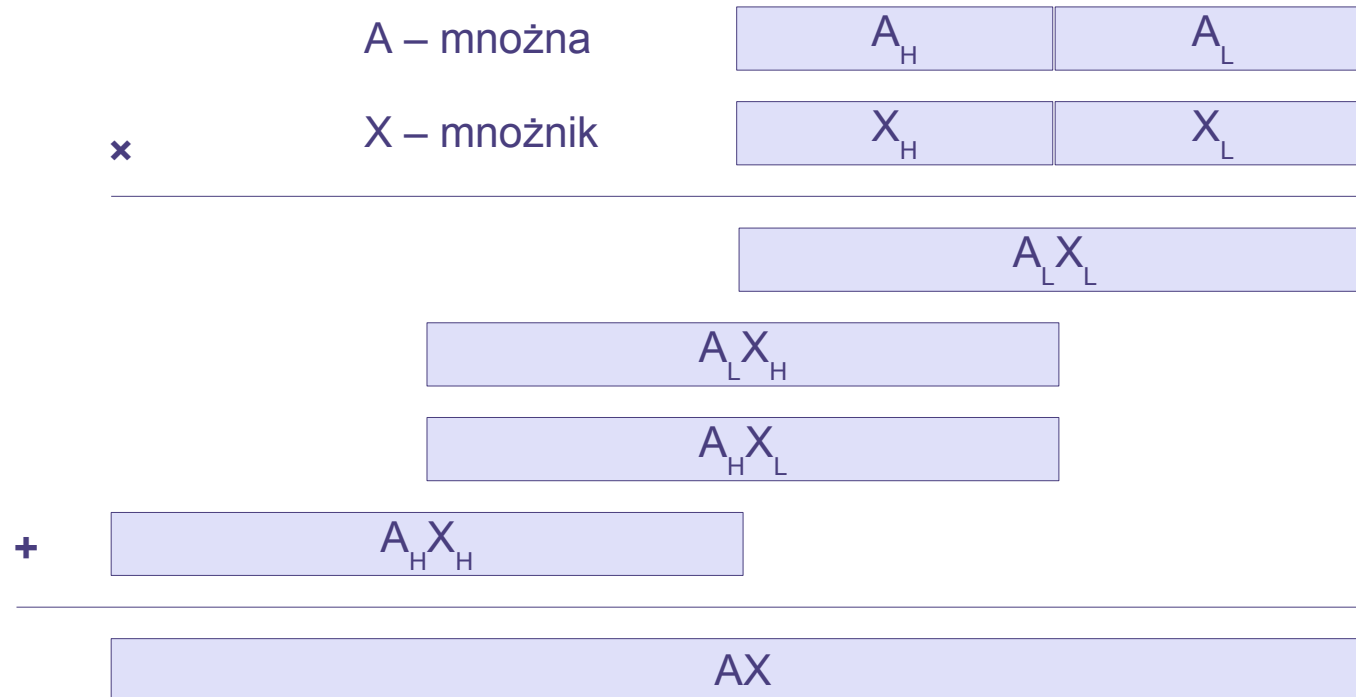
Mnożenie „długich” liczb

- Jak pomnożyć „długie” liczby dysponując „krótszymi” jednostkami mnożącymi
- np. $2k * 2k$ za pomocą mnożarki $k*k$?

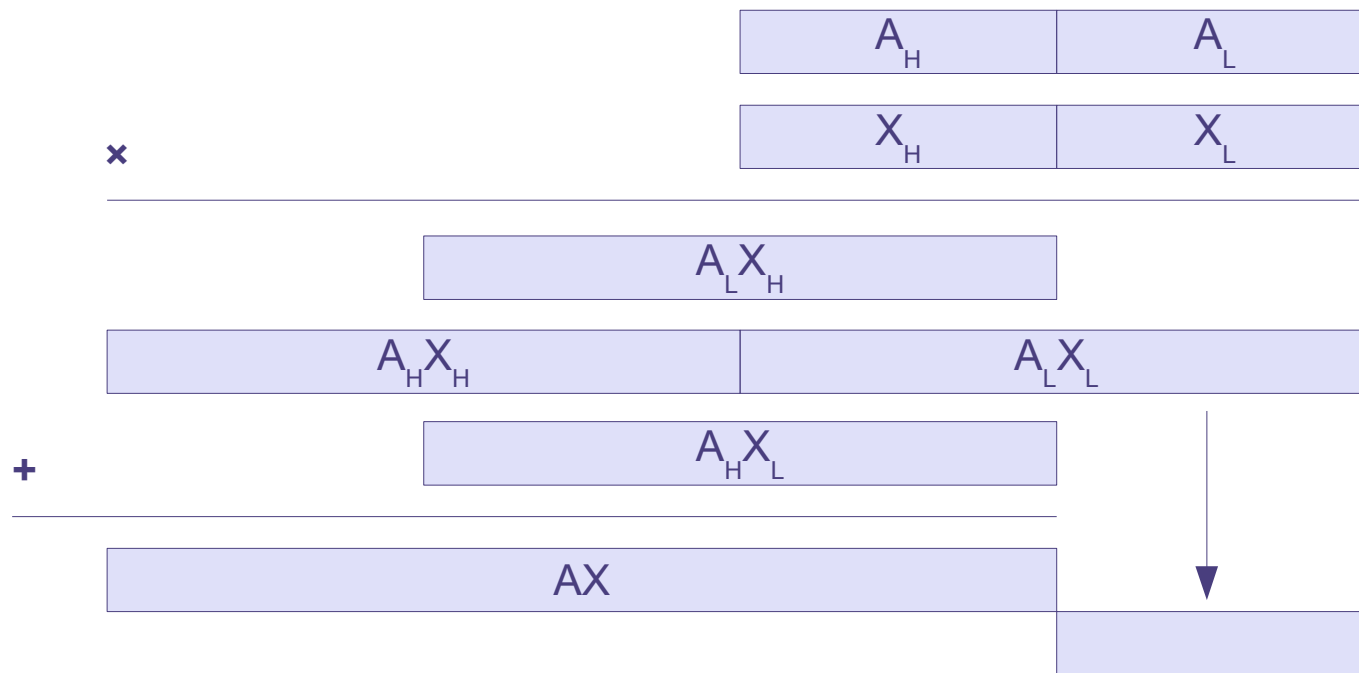
Dziel i zwyciężaj (*Divide & Conquer*)

- Rozkład liczb ($2k \rightarrow 2 \times k$)
- Obliczenia iloczynów częściowych ($4 \times 2k$)
- Sumowanie iloczynów częściowych ($\sum 4 \times 4k$)

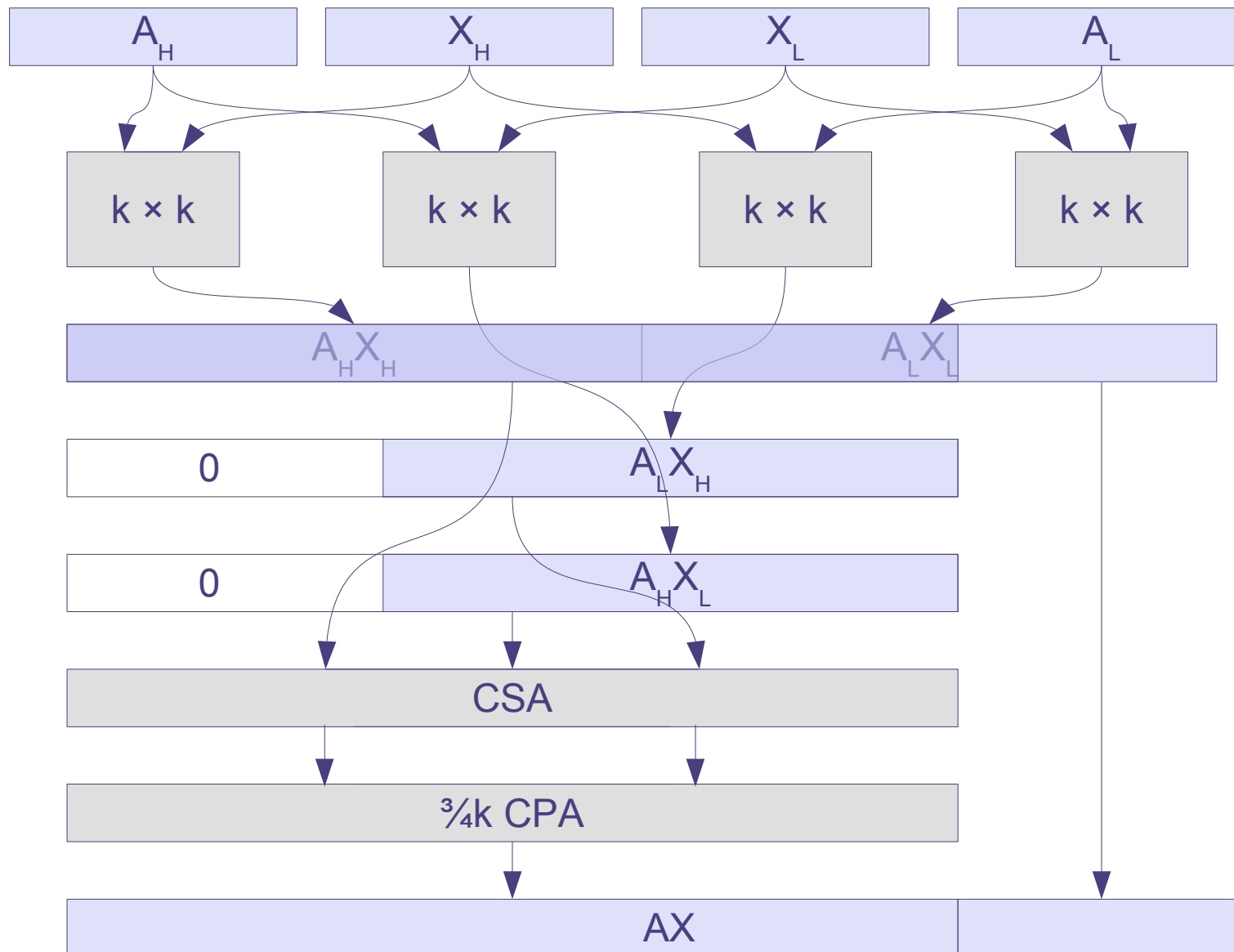

Dziel i zwyciężaj (*Divide & Conquer*)

- Najmłodsza część wyniku jest dostępna bezpośrednio
- Częściowe iloczyny nie nakładają się
- Końcowe dodawanie wymaga „krótszego” sumatora

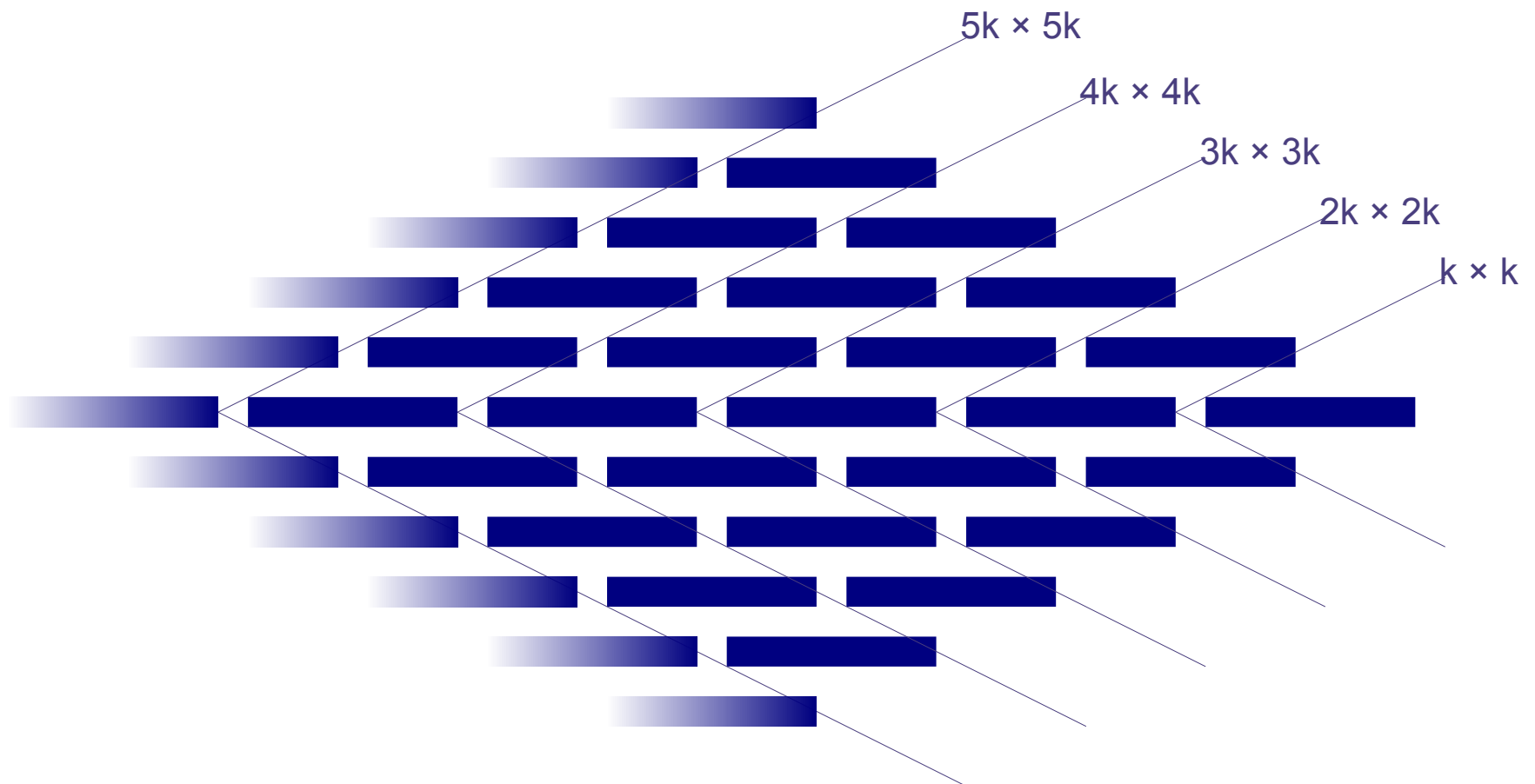

Dziel i zwyciężaj (2k x 2k)

Dziel i zwyciężaj - ogólnie

- Mnożenie dwóch $n \times k$ -bitowych liczb za pomocą k -bitowych mnożarek wymaga $n \times n$ mnożeń i dodania $2n-1$ składników

Dziel i zwyciężaj - ogólnie

